

Verslag internetconsultatie wijziging Besluit burgerlijke stand in verband met aanduiding ouderschap in de geboorteakte

1. Inleiding

Het ontwerp-Besluit van.... tot wijziging van het Besluit burgerlijke stand 1994 in verband met de aanduiding van het ouderschap van de persoon uit wie het kind is geboren in de akten van de burgerlijke stand en de latere vermeldingen daarbij is van 22 maart 2022 tot 3 mei 2022 in consultatie geweest.

Deze wijziging heeft betrekking op personen van wie de aanduiding van het geslacht in hun geboorteakte is gewijzigd in "mannelijk" en die na de wijziging een kind baren. Volgens het afstammingsrecht worden zij in de geboorteakte van hun kind aangeduid als "moeder". Om in deze situaties beter recht te doen aan de verbondenheid tussen ouder en kind, wordt voor de personen in kwestie een keuzemogelijkheid geïntroduceerd. Zij kunnen de ambtenaar van de burgerlijke stand verzoeken in de geboorteakte van hun kind te worden aangeduid als "ouder uit wie het kind is geboren". Hiertoe wordt het Besluit burgerlijke stand 1994 aangepast. De aanpassing van de regelgeving is door de Minister voor Rechtsbescherming toegezegd aan de Tweede Kamer naar aanleiding van vragen van leden van de fracties PvdA, BIJ1, Volt, D66 en GroenLinks (Kamerstukken II, 35 825, nr. 7, p. 28). De mogelijkheid om in de geboorteakte van het kind te worden aangeduid als "ouder uit wie het kind is geboren" gaat ook gelden voor andere akten van de burgerlijke stand, namelijk de akten van erkenning en akten van ontkenning.

Er zijn 12 reacties ontvangen, waarvan 7 openbare reacties.

2. Ontvangen reacties

Er zijn reacties ontvangen van COC Nederland, Transgender Netwerk Nederland (TNN), Nederlands Netwerk Intersekse/DSD (NNID), de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), alsmede van enkele personen.

Het merendeel van de reacties is positief. Er zijn 4 reacties waarin de betrokkene aangeeft zich niet te kunnen vinden in de voorgestelde wijziging.

COC Nederland, Transgender Netwerk Nederland (TNN) en Nederlands Netwerk Intersekse/DSD (NNID)

Deze organisaties beschouwen de wijziging als een welkome verbetering. Zij stellen voor de keuzemogelijkheid ook in te voeren voor reeds bestaande situaties, te weten voor personen die als "moeder" in de geboorteakte van hun kind staan vermeld, terwijl zij in de eigen geboorteakte ten tijde van de geboorte van het kind met het geslacht "mannelijk" waren aangeduid. Deze suggestie is overgenomen. Zij geldt voor geboorteakten die vanaf de inwerkingtreding van de huidige wettelijke regeling per 1 juli 2014 tot aan de inwerkingtreding van deze wijziging van het Besluit burgerlijke stand 1994 zijn opgemaakt.

De organisaties doen ook een suggestie voor verdergaande aanpassing van de regelgeving. Zij stellen voor de keuzemogelijkheid ook te introduceren voor personen uit wie een kind is geboren, die met een "X" in hun geboorteakte geregistreerd zijn alsmede voor de andere ouder.

Reactie ministerie: Deze suggestie gaat de reikwijdte van de onderhavige wijziging te buiten en zal worden bezien in het kader van de mogelijke invoering van de vermelding van een "X" bij geslacht in de geboorteakte en eventueel in andere akten van de burgerlijke stand.

Ook de suggestie om in de formulering van Titel 11 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek genderinclusiviteit tot uitdrukking te brengen gaat de reikwijdte van dit besluit te buiten. De genderspecifieke formuleringen binnen het BW worden momenteel in kaart gebracht.

De organisaties adviseren verder om een gendersensitieve benadering in de uitvoering te bevorderen.

De Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB)

De NVVB staat positief tegenover deze wijziging. Zij heeft enkele nadere vragen met betrekking tot de uitvoering. Daarop is in de nota van toelichting ingegaan.

VNG

De VNG is eveneens positief over het ontwerp-besluit, omdat hiermee beter tegemoet kan worden gekomen aan de ouder die een kind baart. Zij wijst op mogelijke financiële gevolgen in verband met de ICT-systemen van gemeenten. Hierover heeft nader overleg plaatsgevonden waarin is gebleken dat de systemen geen aanpassing behoeven.

Andere afzonderlijke reacties

In een reactie wordt voorgesteld om voor alle ouders dezelfde terminologie te gebruiken, zo mogelijk zonder indicatie van het geslacht. Dat zou volgens de betrokkene ook voor de vermelding van ouders in de geboorteakte moeten gelden, alsmede voor het ouderlijk gezag.

Reactie ministerie: Deze voorstellen gaan de huidige wijziging te buiten en zullen in een ander verband worden beschouwd.

Een respondent doet de suggestie om de keuzemogelijkheid met terugwerkende kracht in te voeren. Verder stelt deze persoon voor de keuzemogelijkheid voor alle ouders te introduceren.

Reactie ministerie: De suggestie om de keuzemogelijkheid met terugwerkende kracht in te voeren is -zoals hiervoor aangegeven- overgenomen. Een eventuele uitbreiding van de keuzemogelijkheid naar alle ouders zal worden betrokken bij een mogelijke invoering van geslacht "X" in de geboorteakte.

Een andere respondent is van mening dat met het besluit wordt afgeweken van de bepalingen van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (artt. 1:198 en 1:199 BW). Verder vraagt de betrokkene door wie het verzoek aan de ambtenaar van de burgerlijke stand kan worden gedaan en of de keuze ook voor andere akten van de burgerlijke stand geldt.

Reactie ministerie: De keuzemogelijkheid met betrekking tot de aanduiding in de geboorteakte van het kind brengt geen wijziging in de bestaande rechtsverhouding tussen de ouder die het kind heeft gebaard en het kind. Het verzoek om in de geboorteakte van het kind te worden aangeduid als "ouder uit wie het kind is geboren" kan worden gedaan door de ouder in kwestie of door een gemachtigde van deze persoon. Voor de vermelding van de aanduiding in andere akten van de burgerlijke stand zij verwezen naar hetgeen hiervoor is vermeld.

Overige reacties

De overige reacties zijn overwegend positief.

3. Vervolg

Het vervolg van de procedure houdt in dat het ontwerp-besluit ter advisering wordt voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Dat is inmiddels gebeurd. Naar aanleiding van de advisering door de Raad van State wordt een nader rapport opgesteld, waarna het besluit kan worden bekrachtigd en gepubliceerd in het Staatsblad.